

A DARAB ÉRDEKESSEGE NEM A TÖRTÉNET ÉS A JELLEMÁBRÁZOLÁS, HANEM AZ INTERAKTIVITÁS

Hajmeresztő – benne volt a lehetőség

■ NÉGYEN A HAJMERESZTŐBŐL: HEGEDŰS ZOLTÁN A FODRÁSZ, BESENCZI ÁRPÁD A NYOMOZÓ, PÁL ATTILA MR. LAWRENCE ÉS DANYI JUDIT BARBARA SZEREPÉBEN

Fotók: Karnok Csaba

Kissé unalmas krimi sematikus jellemeikkel – ilyen a Hajmeresztő. A darab a közönség miatt válhat érdekessé, a publikum ugyanis szemtanú és bíróság egyben. Pénteken Barbara gyilkolt.

GONDA ZSUZSANNA

Meleg fodrász, könnyűvérű fodrászlány érdekkapcsolatban a régiségkereskedővel, okos rendőr és buta társa, gazdag, idősödő hölgy. Stereotip alakok a főszereplői Paul Portner Hajmeresztő című bűnügyi társasjátékának, amelyet pénteken mutattak be az Újszegedi Szabadtéri Színpadon a Kecskeméti Katona József Színház művészei valamint Besenczi Árpád, a József Attila Színház tagja.

A sematikus ábrázolás talán azzal magyarázható, hogy a darab érdekessége nem a jellemábrázolás, hanem az interaktivitás – nem csoda, hogy az amerikai közönség állítólag imádja. Az egyszerűsítés mégis túlzó. Tony Whitcomb (*Hegedűs Zoltán*) felturbózott Oli úr (*Szomszédok*): risza, haspólo, rajongás a musicalekért, feltétlen imádat *Elton John* iránt (a macskáit is Eltonnak és Johnnak nevezi), és hogy még a legbutább nézőnek se legyenek kétségei: affektálás és gesztikulálás nyújtott kisujjal. A végtelenségig leegyszerűsített Mikey (*Szarvas Attila*), a cowboy külsejű lelkes és ostoba rendőr alakja is, és nem ígér sok rejtélyt Mrs. Schubert, a szenátorné (*Réti Erika*) sem. A többiekhez képest bonyolultabb alak Barbara (*Danyi Judit*). A pénteki előadás nézői is így érezhették, amikor a kékhajú fodrászlányt nevezték meg gyilkosnak. Mert ettől válhatna érdekessé a darab, és csakis ezért nem lehet az előadás után öt perccel elfelejteni: a közönség benne van, megfigyel, kihallgat és szavaz a gyilkosról.

Azonban a Hajmeresztő kapcsán Agatha Christie-t emlegetni – ajánlókból olvastam – erős túlzás. A „valaki a jelenlétük közül meggyilkolta az áldozatot”

➔ **NAGYKÁBTÁBAN IS JÓ VOLT.** Pénteken egyébként hűvös, esős idő volt – az előadás idején szerencsére csak néhány percig szemerkélt –, a nézők nem győzték magukra tekereni a plédet, takarókat. Nagykabátban volt az lány, akivel a szünetben beszélgettem. Nem bánom, hogy eljöttem – mondta –, főleg, mert a tévében úgyszincs semmi.

situáció valóban a krimikirálynő védjegye, de nála azért a gyanúsítottaknak indítéka is van. Itt felvillan valami zsarolás, valami végrendelet és valami zavaros szexuális kapcsolat. Bizonyára egy-egy csali a publikumnak a tettes kiválasztásában.

A darab mindezek ellenére nem lenne rossz, tényleg érdekes, ahogy paszszív nézőből a cselekmény alakítója lesz az ember, és az addig csak befogadó egyszerre hatalmat kap. A gyerekkori bábelőadásokból visszamaradt „vigyázz, mögötted van” reflex működött, sokan beleszóltak – nem is úgy volt, nem is azt mondta –, és sokan kérdésekkel segítettek a nyomozást – miért eszik valaki Tic-tacot fogmosás után, miért figyelte a rendőrség az épületet, hogy vágta el a kezét Mr. Lawrence (*Pál Attila*). Mégis úgy érzem, hogy a Hajmeresztőnek sok a közel ezer néző, inkább kamaradarabnak való, ahol a kisebb publikum jobban részt tud venni a cselekmény alakításában.

Az előadásban egyébként leginkább a leleplezés tetszett, Danyi Judit látványosan tört meg, és a nyomozást vezető Victor Rosetti (Besenczi Árpád) szó nélkül, a jelenlétével fokozta a drámaiságot.

JURKOVICS JÁNOS MÉG EGYSZER NEM MENNE BELE A GÉPFEGYVERTŰZBE

Mindkét kezét eltörte, hát zongorázni tanul

Szegedre költözik a szolnoki Jurkovics család. Az apa évek óta itt dolgozik, hétvégén jár haza. Most megunták ezt a kétlaki életet. A társasházi lakás, amelyet megvesznek, egy tősgyökeres szegedi mesteremberé – aki Temesvárra jár át dolgozni, már lakása is van odaát, mert arrafelé több a munka. Mi ebben az érdekes? A Szolnokról költöző férfi épp most jelentetett meg egy könyvet. A címe: *Itt volnék én otthon*.

BAKOS ANDRÁS

Jurkovics János élete éppen olyan, mint egy riport – ez valószínűleg szakmai ártalom. János újságíró, a Magyar Televízió Szegedi Regionális Szerkesztőségének vezetője, két gyermek apja. Korábban Szolnokon, az ottani megyei napilapnál dolgozott újságíróként, majd a Maholnapnál, volt főszerkesztője a Telegráfnak, mielőtt a kamera elé állt volna. Könyve egy megállapodott férfiember számvetése. Amit leír, csupa olyasmiről, amit más is átél, és amiről más is azt gondolja az átélés pillanatában: hű, öregem, ezt le kellene írnod valami fecnire, nehogy elfelejtődjön! Persze mégsem olyan egyszerű leírni, pont az ilyen élményeket, de ha az ember megteszi, és másoknak is élvezetes színvonalon, igazán elégedett lehet. Legfőképpen azon tűnődik utána, hogy a magánhasználatra szánt gyűjteményből ugyanazt olvassa-e ki egy idegen, amit ő. Többé-kevésbé igen. Jánosnak erre már volt alkalma rácsodálkozni a szülőfalujáról készített film után. Mert ha megkérdezzük tőle, hol is volnál te otthon, nem Szolnokot mondja.

– Nyíracsádi vagyok. 1959-ben születtem, nem kórházban, hanem otthon – mondja János. – Hétéves koromig lak-

tunk abban a faluban, és sok gyerekkori élmény olyan elevenen élt bennem, hogy nemrég elvittem oda egy kamerát, és fölvettem mindent, amit fontosnak gondoltam. Készítettem egy tizenhét perces filmet – egyebek mellett a Pink Floyd High Hopes című száma hozzá a zene –, amelyről azt gondoltam, egyedül nekem lehet érdekes, mert nekem jelent valamit az a képsor. Aztán mások is átgurították, egy másolatot megnézett a polgármester, és engedélyt kért arra,

találkoztak, rövid lírai szövegek, amelyeket megkönnyeznek a nők. De vannak itt riportszerű szövegek is, amelyekről látszik, érzelmes, de hű dokumentumok. Az egyik szöveg 1989 adventjéről szól, amikor János néhány kollégájával együtt segélyszállítmányt vitt Erdélybe, ahol lövöldöztek. Egy riportot hozott haza. Feleségének – aki épp a kislánnyal volt terhes – nem valotta be, hogy át fog menni.

Ma is megcsinálnád?

Látszik, a kérdés jó, kicsit gondolkodik csak, és azt mondja rögtön: „Á, nem”. Feleségének akkor azt mondta, hogy csak a határig, Ártándig kíséri el a kollégákat.

De hát itthon is érheti baj az embert. „Doktor úr, ezekkel a kezekkel tudok majd zongorázni?” Ezt kérdezi

➔ Elfogódott apa a művészellátóban

A kötet több írásában is fontos háttér a barátság, aminek erejében János föltétlenül hisz. Fontosnak tartja, hogy a barátai számíthatnak rá. Egyikük portréját meg is festette, ez volt az ajándék. Nem tartja magát festőnek, se művésznek, a festés új hobbi. Kicsit nehezen indult, amikor elment a művészellátóba festéért, nem is merte elárulni, hogy magának veszi, azt mondta, a gyerekének vásárol. A legfőbb hobbi mégis az asztalosság. Szolnoki házukban nincs gyári szekrény, minden bútort ő készített, borovi fenyőből.

hogy a falut bemutató rendezvényen hadd vetítse le, és szelíden rá is beszélt, hogy járuljak hozzá.

A férfiember tehát belenéz a tükörbe, és szomorkodva, némi öniróniával leírja, kit lát. A könyvben megjelenő tárcák egy részével lapunk olvasói is

a Szárnyak című novellában a főhős, aki leesett egy állványról. Szorongásában kedélyes próbál lenni, az orvos azonban könyörtelenül leüti a magas labdát, hadd nevensenek a nővérek; ha eddig tudott velük, ezután is tud.

– Tényleg leestem egy állványról: rej-

■ JURKOVICS JÁNOS ÉS A KÖNYV. EGY MEGÁLLAPODOTT FÉRFI, AKI SZÁMOT VETETT AZ EDDIGIEKKEKEL

Fotó: Schmidt Andrea

tett csomó volt a pallóban, eltört alattam, a két kezemre estem, mind a kettő eltört. A gyógytornász később megmutatta, milyen mozdulatokat kell gyakran ismételni, és láttam, hogy ez olyan, mint a zongorázás. Úgyhogy elkezdtem pötyögni a billentyűkön – dob égő gyufát a balladai homályba János.

Aki egyébként gitáron jobban zenél, jó ideig egy beatzenekarban is muzsikált. A banda rendszeresen vizsgázott a szórakoztatózenei központ illetékes bizottsága előtt, az engedélyeket egy ideig meg kellett hosszabbítani, aztán már nem. Jánosnak élete végéig szóló engedélye van arról, hogy játszhat.